

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 22/08481
Arkivkode
Saksbehandler Stein Halvar Støver

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fylkesrådets forberedende møte	27.09.2022	295/22
2 Fylkesrådet	27.09.2022	274/22
3 Miljø- og næringskomiteen	17.10.2022	10/22
4 Fylkestinget	18.10.2022	80/22

Høring - NOU 2022: 6 Nett i tide – om utvikling av strømnettet

Fylkestinget har behandlet saken i møte 18.10.2022 sak 80/22

Møtebehandling

Jens Ingvald Olsen, Rødt, fremmet følgende forslag (1):

Alternativt forslag til innstillinga.
Høringssvar på NOU 2022 – 6 Nett i tide.

NOU 2022 -6 «Nett i tide» gir en god beskrivelse av den generelle situasjonen i elektrisitetsforsyninga i Norge 30 år etter at Energiloven trådte i kraft.

I særdeleshet dokumenteres status for lokalt, regionalt og nasjonalt strømnnett. Dette gjelder både teknisk standard, ansvarsfordeling og ikke minst kapasitetssituasjonen. Utredninga viser også tidsaspektet, ledetida, for realisering av nettutbygging, ikke minst for sentralnettet der Statnett har ansvaret.

Fylkestinget vil, ikke minst med bakgrunn i situasjonen som har oppstått i 2021-22, rette sin oppmerksomhet mot utredningas klare dokumentasjon av hvor dysfunksjonell elektrisitetsforsyninga i Norge har blitt etter 30 år virke med Energiloven.

1. I produksjons- og forbruksleddet har elektrisk strøm blitt en fritt omsettelig vare.
2. Strømnettet er (nødvendigvis) på alle tre nivåer beholdt som monopol-ledd.
3. Med den store kapasitetsøkninga for kraftoverføring til England og Tyskland via de to siste sjøkablene har det europeiske prisnivået for energi blitt importert til Norge.
4. Når Statnett, med den fremste og mest avanserte kunnskapen om kraftforsyning og nettkapasitet, i løpet av få år har endra prognosene for årlig investeringsbehov fra 2 til 10 milliarder kr viser det hvordan en av de mest sentrale infrastrukturene i samfunnet er i fullstendig ubalanse.

5. Det vil være samfunnsmessig helt uforsvarlig å ha en så samfunnskritisk infrastruktur som kraftforsyning uten at den kommer under politisk styring. Det vil være fullstendig umulig å bygge ut strømmnett lokalt, regionalt og nasjonalt som skal imøtekomme «behov» bestemt av et «fritt marked».
6. Fylkestinget mener det er feil fokus å redusere ledetid som løsning på misforholdet mellom tilgjengelig kraft og innmeldt behov for økt nettkapasitet. Belastninga på natur og miljø vil bli uforsvarlig stor, og i mange tilfeller ødeleggende dersom det ikke settes av tilstrekkelig tid og ressurser for planlegging og realisering.
7. Det er helt nødvendig at alle leddene i kraftforsyninga i Norge kommer under politisk styring og kontroll. Det må derfor lages en ny energilov som ivaretar dette.

Votering

Innstilling settes

opp mot forslag 1 – innstilling vedtatt mot 2 stemmer (mot: Rødt)

Fylkestingets vedtak

1. Fylkestinget i Troms og Finnmark er positiv til flere av anbefalingene fra strømmnettutvalget for å effektivisere og standardisere prosessene. Det gjelder mer digitalisering, forenklinger, innføring av beste praksis og parallelle prosesser. Det er imidlertid viktig at tiltakene balanseres opp mot hensynet til bærekraftig utvikling, og der tiltakene er forankret hos sentrale interessenter, og at det skapes tillit til de nye prosessene.
2. Fylkestinget viser til strømmnettutvalgets anbefaling om bedre og tidligere involvering i plan og konsesjonsprosesser, samt at det etterlyses hensiktsmessige møteplasser for dette. Fylkestinget slutter seg i den sammenheng til Kraftfylkas innspill til høringen om å få på plass en mer formalisert dialog mellom fylkeskommunen, statlige aktører, energiselskaper og kommuner gjennom etableringen av et regionalt samarbeidsorgan/«Kraftforum» i hvert fylke som kan følge konsesjonsprosessene for energisaker, etter mønster fra regionalt planforum. Fylkestinget forventer følgelig at fylkeskommunen og andre sentrale interessenter involveres fra startfasen når det legges nye nettutviklingsplaner for fylket.
3. Fylkestinget ber Olje- og energidepartementet vurdere endringer i energiloven og/eller forskrift som gir handlingsrom til å prioritere søknader om plass i strømmettet ut fra samfunnsøkonomiske kriterier og mål som utslippsreduksjon, arbeidsplasser og verdiskapning. I dag har bruk av strømmettet så stor betydning for store deler av samfunnsutviklingen at energilovens prinsipper om nøytralitet ikke lenger fungerer godt nok.
4. Fylkestinget ber videre Olje- og energidepartementet se på løsninger for forskuttering av anleggsbidrag for nettanlegg til industriområder som er regulert og prioritert til grønn industriell utvikling basert på fornybar energi. Når det gjelder strategisk grønn industriutvikling basert på fornybar kraft, kan det være nødvendig å innføre ordninger som gjør det mulig å være i forkant av prosjekter og investorer som man ønsker skal etablere seg. SIVA bør i så måte vurderes som en aktør som kan få et slikt mandat.

5. Fylkestinget i Troms og Finnmark mener at Nord-Norge kan spille en viktig rolle i arbeidet med grønn industriutvikling. I den forbindelse kan Nord-Norge være en pilot for kraftbasert grønn industri. En slik pilot kan bidra til å se de komplekse problemstillingene vi har i kraftsystemet i sammenheng, finansiering av disse, og at vi i større grad kommer i forkant med tanke på å løse disse utfordringene. Dette vil også kunne forsterke det arbeidet vi nå går i gang med i Troms og Finnmark knyttet til utprøving av regionvekstavtaler som virkemiddel i regionalpolitikken